

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۰ اپریل ۲۰۲۴

آیا حملات متقابل اسرائیل و ایران در این حد محدود خواهد ماند یا گسترش خواهد یافت؟!

بر اساس گزارش سایت رادار ۲۴، آسمان ایران پس از انتشار اخباری مبنی بر شنیده شدن صدای انفجار در اصفهان، به سرعت در حال خالی شدن از پروازهای ورودی و خروجی است.

به گزارش خبرگزاری مهر، پروازهای تهران، اصفهان، شیراز و تمامی فرودگاه‌های غرب ایران متوقف شده است. برخی منابع و گزارش‌های رسانه‌ای از شنیده شدن صدای چند انفجار در اصفهان در بامداد روز جمعه ۳۱ فروردین خبر دادند. بر اساس این گزارش‌ها، صدای انفجارهایی هم در استان سویدا در جنوب سوریه و در نزدیکی بغداد و استان بابل عراق شنیده شده است.

ویدئوهایی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد که نشان می‌داد خودروهای امدادی در بامداد روز جمعه ۳۱ فروردین به سوی پایگاه هشتم شکاری در اصفهان در حال حرکت هستند. این پایگاه یکی از ۱۷ پایگاه فعال هوایی ارتش جمهوری اسلامی است که به دلیل قرار داشتن در یکی مرکزی‌ترین نقاط ایران، از آن به عنوان «قلب دفاع هوایی کشور» یاد می‌شود.

پایگاه هشتم شکاری، میزبان سه گردان شکاری و دو گردان آموزشی از مجموعه گردان‌های نیروی هوایی ارتش است؛ از جمله گردان ۸۱ شکاری اف-۱۴، گردان شکاری سوخو ۳۵، و گردان شکاری اف-۷. به گزارش خبرگزاری ایسنا، حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران در نیویورک گفته «ریزپرنده‌های ساقط شده در اصفهان» خسارت جانی و مالی نداشته‌اند.

اشاره امیرعبداللهیان به پهپادهایی است که گفته شده توسط پدافند هوایی اصفهان «ساقط شدند». به گزارش بهار نیوز، روزنامه امریکائی نیویورک تایمز به نقل از منابعی که آن‌ها را «مقامات امنیتی اسرائیل» نامید، نوشت اسرائیل در طول شب به ایران حمله کرده است. این پاسخ حمله‌ای است که جمهوری اسلامی روز ۲۵ فروردین به خاک اسرائیل انجام داد. نیویورک تایمز همچنین روز جمعه به نقل از «سه منبع ایرانی»، بدون بردن نام آن‌ها، نوشت که پایگاه هوایی شکاری در شمال غرب شهر اصفهان هدف حمله بامدادی منتسب به اسرائیل بوده است.

به گزارش خبرگزاری صداوسیمما؛ مرکز آذربایجان شرقی بامداد امروز در پی شنیده شدن صدای انفجار در غرب تبریز و حوالی منطقه‌ای به نام وادی رحمت، طبق پیگیری‌ها مشخص شد پدافند هوایی تبریز در پی مشاهده شیء

مشکوک شلیک کرده است. با این حال هیچ گونه انفجاری در تبریز رخ نداده است و هم اکنون نیز شهر در آرامش کامل به سر می برد.

پدافند هوایی تبریز در محدوده وادی رحمت در شمال این شهر و در فاصله حدود ۲ تا ۳ کیلومتری از پالایشگاه و پتروشیمی تبریز قرار دارد.

سخن‌گوی سازمان فضائی کشور با اشاره به بازی رسانه‌ای و عملیات روانی گسترده دشمن در خصوص حملات علیه مراکز هسته‌ای ایران اعلام کرد: «چند ریزپرنده توسط پدافند هوایی در مناطق مختلف کشور با موفقیت ساقط شده است و اخبار منتشره از رسانه‌های بیگانه کذب محض است.»

سازمان هواپیمائی کشوری که صبح امروز انجام پروازهای مسافری در برخی فرودگاه‌های کشور را موقتا تعلیق کرده بود وضعیت را به حالت عادی برگرداند.

حسین دلیریان، سخنگوی سازمان فضائی غیرنظامی ایران، در ایکس(شبکه اجتماعی سابق توییتر) نوشت که چندین پهپاد سرنگون شده است، اما حمله راکتی به اصفهان تأیید نشده است. تلویزیون ایران بعدا اعلام کرد که سه پهپاد بر فراز شهر منهدم شده است.

به گزارش خبرگزاری صداوسیما مرکز اصفهان، طبق اطلاعاتی که به دست ما رسید دو سه ساعت قبل چند ریزپرنده در آسمان اصفهان مورد هدف قرار گرفت.

برخی گزارش ها حاکی از آن است که دستگاه دفاع ضد ریزپرنده سه ریزپرنده ناشناس را در شرق اصفهان هدف قرار دادند.

امیر سرتیپ دوم میهن دوست، ارشد نظامی ارتش جمهوری اسلامی ایران در استان اصفهان، گفت: «شنیده شدن صدای نسبتا شدید در شرق اصفهان، مربوط به شلیک پدافند هوایی اصفهان به یک شیء مشکوک بوده و هیچ خسارت و حادثه‌ای نداشته‌ایم.»

گزارش ها از عراق حاکی از آن است که حملات هوایی ساختمانی را در بغداد هدف قرار داده است که در آن نشستی در سطح بالا با حضور چند گروه تحت حمایت ایران و اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی(سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) برگزار می شد. با این حال، این گزارش‌ها در حال حاضر تأیید نشده باقی مانده است.

ارتش اسرائیل به خبرگزاری فرانسه گفت: «در حال حاضر اظهار نظری نداریم» وقتی از آن‌ها درباره گزارش‌هایی درباره حملات در ایران و سوریه پرسیده شد. دفتر نخست‌وزیر بنیامین نتانیا هو از تأیید این موضوع به تایمز اسرائیل که اسرائیل مسئول انفجارهای شنیده شده در اصفهان است، خودداری کرد.

هنوز ابعاد آسیب‌های این حمله به هدف‌های یادشده روشن نیست. اما اظهار نظرهای مختلف در رابطه با این واقعه بسیار متناقض و متفاوت است.



پایگاه هشتم شکاری در اصفهان

اسرائیل

برخی خبرگزاری‌ها اعلام کرده‌اند که ارتش اسرائیل و دفتر نخست‌وزیری این کشور از اظهار نظر درباره گزارش‌ها از حمله این کشور به ایران خودداری کردند.

«چشم در برابر چشم»

منابع امنیتی و دولتی در اسرائیل به روزنامه «جروزالم پست» گفتند، تل‌آویو عامل حمله به ایران در بامداد جمعه ۳۱ فروردین است اما «به دلایل راهبردی» مسئولیت این حمله را برعهده نخواهد گرفت.

جروزالم پست به نقل از این منابع، که هویت آن‌ها فاش نشده است، نوشت: «چشم در برابر چشم. دندان در برابر دندان. اسرائیل به عاملان حمله ایران پاسخ داد.»

کانال ۱۲ اسرائیل اعلام کرد، وزارت خارجه این کشور از نمایندگان خود در خارج از اسرائیل خواسته درباره حمله اصفهان با رسانه‌ها گفت‌وگو نکنند.

حمله با جنگنده و راکت‌های دوربرد

روزنامه «جروزالم پست»، جمعه ۳۱ فروردین گزارش داد که «حمله اسرائیل به اصفهان توسط هواپیماهای جنگنده و با راکت‌های دوربرد انجام شده است.»

یک منبع اسرائیلی به این روزنامه گفت: «یک پایگاه نظامی نزدیک به سایت هسته‌ای ایران در اصفهان را هدف قرار دادیم» و افزود که «از پایگاهی که در اصفهان هدف قرار گرفت پهپادهایی شلیک شده بود که خاک اسرائیل را مورد حمله قرار داد.»

این منبع به «جروزالم پست» گفت: «(این حمله) پیامی واضح به ایران بود که ما می‌توانیم به تاسیسات هسته‌ای آن ضربه بزنیم.»

وی افزود: «حمله ما به اصفهان نشان می‌دهد که تاسیسات هسته‌ای ایران در خطر است.» این منبع گفت که «۹ هدف در یک پایگاه هوایی متعلق به سپاه را مورد حمله قرار دادیم.»

امریکا

مارکو روبیو سناتور ارشد جمهوری خواه در حساب کاربری خود ایکس(توییتر) وقوع انفجارهای بامداد جمعه در ایران را «هدیه تولدی برای خامنه‌ای» توصیف کرد. سناتور روبیو در یادداشتی دیگر هم نوشت اسرائیل توانایی انجام حملات علیه اهدافی در داخل ایران را بدون عبور هواپیماها از حریم هوایی سوریه و عراق و ورود به فضای هوایی ایران را دارد.

جنیفر گریفین، خبرنگار دفاعی شبکه فاکس نیوز، به نقل یک منبع آگاه نظامی امریکا در شبکه اجتماعی ایکس(توییتر سابق) نوشته است: «حمله راکتی اسرائیل دارای ابعاد «محدود» بود، و با هواپیمای سرنشین‌دار انجام نشد.»

همچنین یک مقام امریکایی به خبرنگار شبکه «ای بی سی» گفته که اسرائیل با راکتی به سایتی در ایران حمله کرده است. این مقام اشاره‌ای به زمان و مکان اصابت راکت نکرده است.

بلومبرگ نیز به نقل از دو مقام امریکایی گزارش داد مقام‌های اسرائیلی پنج‌شنبه به امریکا اطلاع داده بودند که قصد دارند طی ۲۴ ساعت تا ۴۸ ساعت آینده علیه جمهوری اسلامی حمله تلافی‌جویانه انجام دهند.

ایران

رسانه‌های ایران، اخبار و گزارشات متناقضی از این حمله احتمالی منتشر کرده‌اند. خبرگزاری فارس، نوشت: «برخی منابع محلی از شنیده شدن صدای انفجار در شهر قهجاورستان در شمال غرب اصفهان خبر می‌دهند. هنوز علت این صداها مشخص نیست و پیگیری‌های خبرنگار فارس تا مشخص شدند دقیق این حادثه ادامه دارد.»

خبرگزاری ایرنا، نوشت: در پی شنیده شدن صدای انفجار در غرب تبریز و حوالی منطقه‌ای به نام وادی رحمت، طبق پیگیری‌های خبرنگار ایرنا مشخص شد، پدافند هوایی تبریز در پی مشاهده شی مشکوک شلیک کرده است.

ایرنا مدعی است که هیچ‌گونه انفجاری در تبریز رخ نداده و هم اکنون نیز شهر در آرامش کامل به سر می‌برد.

خبرگزاری مهر در خبری به نقل از گزارش خبرنگار تلویزیون حکومتی ایران در شهر اصفهان، نوشته است که «سه ریز پرنده» در آسمان این شهر منهدم شده است. این رسانه بدون ذکر منبع نوشته: «صدای انفجار شنیده شده در اصفهان ناشی از انهدام سه ریز پرنده در آسمان اصفهان توسط پدافند غیرعامل بوده است.»

خبرنگار تلویزیون دولتی ایران نیز در گزارشی که صبح امروز تهیه کرده با نشان دادن تصاویری از شهر اصفهان در پشت سرش، می‌گوید که شهر در امنیت کامل است و هیچ حادثه‌ای رخ نداده است.

شبکه «پرس تی‌وی» وابسته به جمهوری اسلامی ایران، به نقل از «منبع آگاه» ادعا کرد، هیچ حمله‌ای از خارج کشور شهرهای ایران را هدف قرار نداده است.

شورای عالی امنیت ملی ایران نیز اعلام کرد، جمهوری اسلامی هدف حمله راکتی از خارج کشور قرار نگرفته است.

مقام‌های ایرانی ضمن تکذیب حمله راکتی می‌گویند پدافند هوایی این کشور «چند ریزپرنده» را در روز جمعه منهدم کرده است.

روزنامه نیویورکتایمز نیز به نقل از سه مقام ایرانی تأیید کرد که در ساعات‌های آغازین روز جمعه یک پایگاه هوایی در نزدیکی اصفهان هدف حمله قرار گرفت، اما آن‌ها نگفتند که چه کشوری این حمله را انجام داده است. این روزنامه به نقل از دو مقام نظامی اسرائیلی نوشت که ارتش این کشور در ساعات‌های آغازین جمعه به ایران حمله کرد.



امروز بعد از نماز جمعه در تهران و چند شهر دیگر ایران تظاهراتی بر علیه اسرائیل برگزار شد

وزرای گروه هفت خواستار جلوگیری از تشدید تشنج شدند

وزیران کشورهای عضو گروه هفت در نشست صبح روز جمعه خود (۱۹ آوریل)، با توجه به انتشار گزارش‌هایی مبنی بر حمله اسرائیل به خاک ایران خواستار جلوگیری همه طرف‌های از تشدید تشنج شدند.

آنتونیو تاجانی، وزیر خارجه ایتالیا که ریاست این نشست را برعهده داشت گفت که ایالات متحده به وزرای خارجه گروه ۷ اطلاع داده است که از تصمیم اسرائیل برای اقدامی با پهباد علیه ایران در «لحظات آخر» مطلع شده است. از سوی دیگر، آنتونی بلینکن، وزیرخارجه ایالات متحده نیز طی سخنانی در نشست گروه هفت بار دیگر حمله ۱۴ آوریل ایران به اسرائیل را محکوم کرد و ضمن اشاره به تحریم‌های تازه کشورش علیه ایران یادآور شد که گروه هفت نیز در پی پاسخگو کردن ایران است.

وزیران خارجه کشورهای گروه ۷ روز جمعه، همچنین اعلام کردند که با «عملیات نظامی تمام عیار در رفح» توسط اسرائیل مخالفند زیرا به اعتقاد آن‌ها این امر «پیامدهای فاجعه آمیزی برای غیرنظامیان» به همراه خواهد داشت.

زورآزمایی علنی و عملی جمهوری اسلامی ایران و دولت اسرائیل

در اول آوریل، اسرائیل ساختمان کنسولگری ایران در دمشق سوریه را مورد حمله قرار داد و هفت افسر ارشد نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) را کشت.

جمهوری اسلامی ایران، در ۱۳ آوریل با پرتاب پهپادها و راکت‌های کامیکازه به سمت اسرائیل پاسخ داد. نیروهای دفاعی اسرائیل (IDF) گفتند که اکثریت قریب به اتفاق پرتابه‌ها با موفقیت رهگیری شدند و تنها خسارت جزئی در زمین گزارش کردند.

در حالی که در شب بین شنبه و یکشنبه ۱۳ آوریل حمله بزرگ ایران به اسرائیل با بیش از ۳۰۰ راکت در حال انجام بود، رسانه‌های بین‌المللی گزارش دادند.

در بیانیه مطبوعاتی فرماندهی مرکزی (Centcom) منطقه‌ای مربوطه، که مسئولیت ساقط کردن بیش از ۸۰ پهپاد و حداقل شش راکت بالستیک را به عهده گرفت، نامی از اردن برده نشده است.

روز دوشنبه ۱۴ آوریل امانوئل مکرون، رئیس جمهور فرانسه، اعلام کرد که جنگنده‌های فرانسوی «به درخواست اردن» پهپادهای ایران را در حریم هوایی این کشور منهدم کرده‌اند، قابل اعتمادتر به نظر می‌رسید.

همچنین در روز دوشنبه، روزنامه انگلیسی زبان اسرائیلی اورشلیم پست ادعا کرد که عربستان سعودی «اعتراف کرده است که به اتحاد نظامی منطقه‌ای تازه تاسیس -اسرائیل، امریکا، اردن، بریتانیا و فرانسه- کمک کرده است تا حمله ایران به اسرائیل را دفع کند.» این روزنامه راست‌گرا به گزارشی از شبکه کان ۱۱، متعلق به رادیو و تلویزیون دولتی اسرائیل، استناد کرد. کان ۱۱ برای روایت خود به اظهارات ادعایی یک منبع ناشناس از خانواده سلطنتی عربستان استناد کرد. این منبع مطلع گفته بود که هر راکت مشکوکی در حریم هوایی عربستان به‌طور خودکار رهگیری و ساقط می‌شود و ایران را به «دامن زدن به درگیری در غزه» متهم کرده بود.

جروزالم پست ادعا کرد که گزارش کان ۱۱ «به‌طور غیرمعمولی در وب سایت خانواده سلطنتی منتشر شده است» و آن را تأییدی بر صحت آن دانست.

اما تکذیبی‌های از سوی شبکه العربیه، که در دبی امارات متحده عربی مستقر است و متعلق به گروه سعودی MBC است، منتشر شد: «عربستان سعودی در دفع پهپادها و راکت‌های ایران نقشی نداشته است. هیچ وب‌سایت رسمی وجود ندارد که در آن بیانیه‌ای در مورد مشارکت عربستان سعودی منتشر شده باشد.»

گزارش روز دوشنبه وال استریت ژورنال (WSJ) مبنی بر این‌که «چندین کشور حاشیه خلیج فارس»، که فقط از عربستان سعودی و امارات به‌طور خاص نامبرده شده بودند، «اطلاعات مهمی» به امریکا و اسرائیل ارائه کرده بودند که در «موفقیت اقدامات پدافند هوایی» علیه حمله بزرگ ایران «نقش کلیدی» داشت.

وال استریت ژورنال برای ادعای خود به «مقامات سعودی، امریکائی و مصری» استناد کرد، بدون این‌که نامی از آن‌ها ببرد.

ارتش اسرائیل از یک دستگاه پدافند هوایی یکپارچه شامل دستگاه‌های گنبد آهنین، پیکان، فلاخن داوود، پاتریوت و سایر دستگاه‌ها استفاده می‌کند. این دستگاه از طریق داده‌های یک رادار پیشرفته امریکائی در «هار کرن» در بیابان نگب تغذیه می‌شود.

همان‌طور که اسکات ریتر، بازرس سابق تسلیحات سازمان ملل توضیح می‌دهد، وظیفه این دستگاه «شناسایی پرتاب راکت‌های ایران و ارسال اطلاعات مربوط به هدف به باتری‌های پیکان و فلاخن داوود اسرائیل و همچنین باتری‌های THAAD ضد راکت بالستیک امریکا است که برای محافظت از مکان‌های حساس اسرائیل، از جمله دیمونا و پایگاه‌های هوایی نواتیم و رامون، مستقر شده‌اند.»



لاشه راکت سرنگون شده ایرانی در پایگاه دستگاه دفاعی نواتیم

با این وجود همه این توانائی‌های دستگاه دفاعی اسرائیل، اما دستگاه پیشرفته اسرائیل در محافظت از نواتیم و رامون ناکام مانده است. رامون یکی از بزرگترین پایگاه‌های هوایی اسرائیل است و بهترین جنگنده‌های F-35I Adir، هواپیماهای رادارگریز، هواپیماهای ترابری، سوخت‌رسان، شناسائی و همچنین هواپیمای شماره یک نیروی هوایی اسرائیل که برای دو مقام ارشد سیاسی این کشور اختصاص دارد، در آن مستقر هستند.

نواتیم توسط پیشرفته‌ترین سپر راکتی یکپارچه در جهان که به طور خاص برای محافظت در برابر تهدید راکتی ایران توسعه یافته است، محافظت می‌شود.

کارشناسان نظامی می‌گویند که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از ترکیبی استراتژیک از پهپادها به‌عنوان «طعمه» و راکت‌ها با ضد اقدامات داخلی مانند فریب‌دهنده‌ها و مترسک برای نفوذ به پدافند هوایی اسرائیل استفاده کرد.

با وجود استفاده از مدل‌های قدیمی MRBM مانند غدیر، عماد و دزفول در کنار یکی از جدیدترین و پیشرفته‌ترین راکت‌ها، خیبر شکن، و با وجود تعداد محدود راکت‌های شلیک شده (تخمین‌ها بین ۳۰ تا ۴۰ راکت است)، در هر صورت چند راکت‌های ایران به اهداف خود رسیدند.

حمله نظامی جمهوری اسلامی به اسرائیل، همچنین ممکن است به اسرائیل تصور بهتری از قابلیت‌های تهاجمی ایران داده باشد. ایران قول داده است که در صورت حمله اسرائیل به سایت‌های داخل مرز هایش، حمله «بسیار قوی‌تری» انجام دهد.

روز سه‌شنبه بقایای یک فروند راکت ایرانی «عماد-۱» در یک پایگاه نظامی در اسرائیل نمایش داده شد. این راکت مشابه «راکت قدر» ایران است که برای اولین بار در سال ۲۰۰۴ آزمایش شد اما نسبت به آن دارای قابلیت هدف‌گیری دقیق‌تری است.

برد هر دو راکت بیش از هزار و ۵۰۰ کیلومتر است که تمام اسرائیل را به خوبی در دسترس آن‌ها قرار می‌دهد.

فابیان هینز، پژوهشگر موسسه بین‌المللی مطالعات راهبردی، آی‌آی‌اس‌اس، به اسکای‌نیوز می‌گوید: «من می‌گویم آنچه آن‌ها شلیک کردند اساساً همان چیزی است که در زرادخانه خود دارند. این‌طور نیست که آن‌ها (خود) را کنترل کرده و فقط از سلاح‌های کمتر پیچیده خود استفاده کرده باشند.»

یکی از استثناهای احتمالی در تسلیحات جمهوری اسلامی، راکت «فتاح»، یک سلاح طراحی ایران است که سال گذشته رونمایی شد.

هینز می‌گوید: «ایرانی‌ها فیلم آزمایش این راکت را به ما نشان دادند، اما ما نمی‌دانیم واقعا عملیاتی است یا نه.»

یک موتور راکت که روی کلاهک فتاح قرار دارد به آن امکان می‌دهد تا مانورهای گریز را در خارج از جو انجام داده و سرعت فرود نهایی خود را نیز افزایش دهد.

جرمی بینی، سردبیر بخش خاورمیانه و آفریقا در جینز، نشریه اطلاعات دفاعی، می‌گوید: «این راکت به طور خاص برای غلبه بر پدافند هوایی اسرائیل طراحی شده است.»

راکت دیگری که سال گذشته رونمایی شد، یعنی «خرمشهر»، هنوز در دست تکمیل است.

جرمی بینی می‌گوید: «خرمشهر یک کلاهک قدیمی بزرگ به وزن ۲ هزار کیلوگرم دارد، بنابراین از نظر تنوریک، سریع‌تر است و رمگیری آن سخت‌تر.»

ایران برای این‌که بتواند صدمات قابل‌توجهی به اسرائیل وارد کند، ممکن است مجبور باشد به جای کیفیت، کمیت راکت‌های خود را افزایش دهد.

بینی در این زمینه می‌گوید: «وقتی راکت‌های بالستیک زیادی پرتاب شود، به بعضی نقاط هم‌زمان شمار زیادی راکت می‌رسد و اسرائیل نمی‌تواند همه آن‌ها را ساقط کند.»

ایالات متحده تخمین می‌زند که زرادخانه ایران شامل بیش از ۳ هزار راکت بالستیک است، اما مشخص نیست که این زرادخانه می‌تواند هم‌زمان چند راکت بالستیک را پرتاب کند یا نه.

چند راکت جمهوری اسلامی در حالی از دستگاه دفاعی اسرائیل رد شد که اسرائیل و متحدانش صدها راکت رمگیری شلیک کردند و آن‌هم با تحمل هزینه تخمینی ۱/۱ تا ۱/۳ میلیارد دلار در عرض چند ساعت. با این حال، اصولاً باید تل‌آویو نگران ماجرا است.

یکی مسئله مهم قابل ذکر این است که اعضای نیروهای به اصطلاح «محور مقاومت» مانند انصارالله در یمن و حزب‌الله در لبنان در این حمله مشارکت نداشتند. این یک استراتژیک جدید جمهوری اسلامی ایران علیه سانسور اسرائیل بود. اولین بار در حاکمیت چهل و چهار ساله جمهوری اسلامی! همان‌طور که از اظهارات رهبر جمهوری اسلامی ایران، علی خامنه‌ای، ادعا کرده که اسرائیل «توسط مردان شجاع ما مجازات خواهد شد» پیداست.

در هر صورت این عملیات هوایی سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران علیه اسرائیل، با همه ضعف‌هایش نشان‌دهنده نفوذپذیری دستگاه‌های پدافند هوایی پیشرفته بود و زنگ خطری را برای کارشناسان اطلاعاتی و نظامی اسرائیل و آمریکا به صدا درآورد. چرا که در هر صورت راکت سپاه پاسداران جمهوری اسلامی به پایگاه نواتیم اسرائیل رسید.

تاثیر فضای جنگی بر بازارهای جهانی

قیمت نفت در میان ترس از تشدید گسترده تر در خاورمیانه افزایش یافته است. گزارش های امروز صبح بازارها را به لرزه درآورد و هر دو قرارداد اصلی نفت بیش از ۳ درصد افزایش یافت، در حالی که نگرانی در مورد عرضه از منطقه غنی از نفت خام، در حالی که ترس از درگیری منطقه‌ای شاهد سقوط سهام بود. توکیو، سئول و تایپه هر کدام بیش از ۳ درصد سقوط کردند، در حالی که هنگ کنگ و سیدنی بیش از یک درصد سقوط کردند. همچنین در شانگهای، سنگاپور، ولینگتون، مانیل و جاکارتا سقوط مشاهده شد.

فرار بزرگ سرمایه‌ها از بورس به دلیل هراس از سایه جنگ در خاورمیانه

روزنامه اعتماد چاپ تهران با عنوان: «فرار بزرگ سهام‌داران بورس از ترس جنگ» نوشت: روز گذشته نزدیک به ۱۸۰۰ میلیارد تومان از بازار سرمایه خارج شد. عددی که نسبت به چهارشنبه گذشته ۳۷۳ درصد رشد داشته و به عبارتی ۴ برابر شده است! همزمان ۹۹۴ میلیارد تومان پول حقیقی از صندوق‌های درآمد ثابت خارج شده است. این منبع افزود: روز گذشته یک سقوط سنگین دیگر در کارنامه بازار سرمایه ثبت شد و با منفی شدن ۹۵ درصدی بورس، فعالان این بازار روز سختی را سپری کردند. چنانکه معاملات شاخص کل بورس تهران با ریزش بیش از ۵۳ هزار واحدی تا ۲ میلیون و ۲۰۷ هزار نسبت به روز چهارشنبه پائین آمد. این روزنامه در پایان نوشت: نکته جالب توجه فرار بزرگ سرمایه خرد از بورس بود که تحلیل‌گران دلیل آن را هراس از سایه جنگ در خاورمیانه عنوان می‌کنند.

آیا ایران توان لازم برای دفاع در برابر حملات راکتی اسرائیل را دارد؟

شکی نیست که اسرائیل برای انجام چنین عملیاتی کاملاً مجهز است. این کشور ۳۹ فروند جنگنده رادارگریز اف-۳۵، یعنی بیشترین تعداد از این هواپیما در جهان را دارد. مایکل کلارک، تحلیل‌گر امنیتی و دفاعی اسکای‌نیوز می‌گوید این هواپیماها برای پدافدها «کاملاً نامرئی» هستند. او می‌گوید: «شایعه شده است که اف-۳۵ های اسرائیلی قبلاً در اطراف حریم هوایی ایران در ماموریت‌های تجسسی حضور داشته‌اند.» ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری اسلامی ایران چهارشنبه گذشته در مراسم روز ارتش نسبت به هرگونه اقدام تلافی‌جویانه اسرائیل هشدار داد، اما گفت: «ما در تمام جبهه‌های هوایی آمادگی صد درصدی داریم.» فابیان هینز، پژوهش‌گر موسسه بین‌المللی مطالعات راهبردی، آی‌آی‌اس‌اس می‌گوید: «ایرانی‌ها در سال‌های اخیر سخت روی بهبود دفاع هوایی خود کار کرده‌اند، اما این‌که اکنون چه قدر خوب هستند، یک سؤال باز است.» ایران حداقل ۴۲ پرتابگر راکت دوربرد زمین به هوا از جمله ۳۲ پرتابگر اس-۳۰۰ ساخت روسیه را دارد که در سال ۲۰۱۶ آن‌ها را تهیه کرد.

با این حال، در سال ۲۰۱۸، گزارش شد که خلبانان اسرائیلی برای تمرین فرار از پدافند اس-۳۰۰ که اوکراین نیز در اختیار دارد، به این کشور سفر کرده‌اند.

هینز می‌گوید ایران به‌طور فزاینده‌ای در طراحی دستگاه‌های دفاع هوایی خود سرمایه‌گذاری کرده است. یکی از نخستین دستگاه‌های پدافندی ایران، «سوم خرداد» نام دارد که بر اساس گزارش‌ها، برای سرنگونی پهپاد گلوبال هاوک آمریکا بر فراز خلیج فارس در سال ۲۰۱۹ مورد استفاده قرار گرفت.

نسخه به روز شده سوم خرداد، یعنی ۱۵ خرداد، در سال ۲۰۱۹ رونمایی شد و اکنون تحت فرماندهی نیروهای نخبه سپاه پاسداران است. ایران مدعی است که با این سلاح می‌تواند با جنگنده‌های دشمن در برد ۷۵ کیلومتری درگیر شود.

جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۲۲، از نسخه به روز شده پدافند راکتی ۱۵ خرداد با نام «صیاد تاکتیکی» رونمایی کرد. ایران می‌گوید برد این دستگاه ۱۲۰ کیلومتر است و دستگاه راکتی کوتاه برد آن را پشتیبانی می‌کند.

ایران از دو دستگاه دفاعی دیگر نیز در ماه فوریه رونمایی کرد، اما هنوز مشخص نیست که آیا آن‌ها عملیاتی هستند یا نه. طبق گزارش‌ها، پدافند آرمان قادر است همزمان با شش راکت بالستیک در بردهای ۱۲۰ تا ۱۸۰ کیلومتری برخورد کند، در حالی که گفته می‌شود آذرخش می‌تواند اهداف در ارتفاع پائین را در شعاع ۵۰ کیلومتری منهدم نماید.

هینز می‌گوید: «من حدس می‌زنم که اسرائیلی‌ها در از کار انداختن (دفاع هوایی ایران) از طریق پارازیت و جنگ الکترونیک کاملاً خوب عمل می‌کنند، اگرچه ما این موضوع را به‌طور قطع نمی‌دانیم.»

اگر اسرائیل بخواهد به‌طور کامل از دستگاه‌های پدافند هوایی ایران دوری کند، می‌تواند با هواپیما خارج از حریم هوایی ایران، راکت شلیک کند.

بعید است که کشورهای همسایه به اسرائیل اجازه استفاده از حریم هوایی خود را بدهند، اما هینز می‌گوید که این هم بعید است که آن‌ها بخواهند هواپیماهای اسرائیلی را ساقط کنند.

اسرائیل می‌تواند با استفاده از پرتاب راکت‌های بالستیک از خاک خود از نقض حریم هوایی همسایگانش جلوگیری کند. جرمی بینی، سردبیر بخش خاورمیانه و آفریقا در جینز، نشریه اطلاعات دفاعی، می‌گوید: «اگر اسرائیل حمله راکتی بالستیک مشابه حمله ایران را علیه این کشور انجام دهد، ایران قطعاً برای رهگیری آن‌ها به همان شیوه اسرائیل دچار مشکل خواهد شد.» مشخص نیست که آیا اسرائیل توانایی انجام یک حمله مشابه را دارد یا نه.

برنامه راکت بالستیک اسرائیل به نام جریکو (اریحا) بسیار محرمانه است و جزئیات اندکی از آن در اختیار است، اما بر پایه برآوردهای آی‌آی‌اس‌اس، اسرائیل حدود ۲۴ راکت جریکو ۲ با قابلیت حمل کلاهک اتمی در اختیار دارد.

فابیان هینز می‌گوید: «اسرائیلی‌ها راکت‌های کروز و بالستیک زیردریایی دارند که تقریباً مطمئنیم از آن‌ها برای بازدارندگی هسته‌ای خود استفاده می‌کنند. اما آیا این راکت‌ها از نمونه‌های استاندارد با هدایت دقیق هستند که آن‌ها بتوانند استفاده کنند؟ ما اصلاً نمی‌دانیم.»

مقامات امریکائی می‌گویند که ایران در حمله اخیر خود به خاک اسرائیل بیش از ۳۳۰ راکت و پهپاد پرتاب کرده که حدود نیمی از آن‌ها پرتاب ناموفق داشته یا سقوط کرده‌اند.

فقط ۹ راکت به اهداف خود در داخل اسرائیل اصابت کردند و بقیه توسط اسرائیل، اردن و آمریکا و بریتانیا رهگیری و سرنگون شدند.

بینی به اسکای نیوز می‌گوید: «بدیهی است که از دیدگاه ایران عملیات چندان موفقیت‌آمیز به‌نظر نمی‌رسد، اما در واقع آن‌ها اکنون به تصویر بسیار دقیق‌تری از توان اسرائیل دست یافته‌اند.»

با این حال، هینز می‌گوید که اسرائیل نیز از این حمله به عنوان فرصتی برای آزمایش دفاع هوایی خود استفاده می‌کند و می‌افزاید: «آن‌ها با هر بار استفاده از دستگاه‌های دفاعی‌شان، می‌توانند الگوریتم‌ها و رویه‌های عملیاتی را بهبود ببخشند.»

«گنبد آهنین» نام دستگاه‌های پرتابگرهای راکت هدایت شونده با رادار اسرائیل است که تاکنون به طور مداوم بیش از ۹۰ درصد راکت‌های کوتاه برد شلیک شده به سمت اسرائیل را سرنگون کرده است.

هینز می‌گوید که این دستگاه تحت به‌روزرسانی‌های مداوم نرم‌افزاری قرار گرفته که آن را کارآمدتر کرده است. دو دستگاه دیگر «ختس» (پیکان) و «فلاخن داوود» قادر به رهگیری راکت‌های بالستیک در فواصل بسیار بیشتر هستند و ختس قادر به پرواز با سرعت مافوق صوت و رهگیری راکت‌های فراتر از جو زمین است.

ایالات متحده گفته است که پدافند هوایی اسرائیل کارآمدی خود را در این حمله به اثبات رسانده زیرا حملات ایران تلفات جانی نداشته و فقط خسارت جزئی به بار آورده است.

با این حال، جرمی بینی با طرح این پرسش که «چهقدر می‌توانیم موفقیت اسرائیل را به کمک امریکائی‌ها و دیگران نسبت دهیم؟» می‌گوید: «آیا نیروی هوایی اسرائیل می‌توانست همه پرتابه‌های ایران را خودش به تنهایی سرنگون کند؟ بهتر است رک و پوست کنده بگوئیم ممکن است در انجام این کار با مشکل مواجه شده باشد.»

هینز می‌گوید که ایران برای پرتاب همزمان ۱۲۰ راکت عوامل لجستیکی بسیار زیادی را به کار گرفته و احتمالاً صدها یا هزاران نفر درگیر این کار بوده‌اند. آیا ایران می‌تواند برای افزایش پرتاب‌ها، این حجم از پشتیبانی را افزایش دهد؟ هینز می‌گوید «بله، ولی شاید نه خیلی زیاد.»

اگر ایران بخواهد بر پدافند هوایی اسرائیل غلبه کند، احتمالاً به کمک شبه نظامیان حزب‌الله لبنان تکیه خواهد کرد. لبنان تنها ۱۱۵ کیلومتر با تل‌آویو فاصله دارد، در حالی که راکت‌های شلیک شده از ایران باید بیش از هزار کیلومتر را طی کنند تا به این شهر در اسرائیل برسند.

هینز می‌گوید: «آن‌ها (حزب‌الله) به اسرائیل بسیار نزدیک‌تر هستند و بنابراین می‌توانند از دستگاه‌های بسیار ارزان‌تری استفاده کنند. در نتیجه، آن‌ها بسیار بیشتر از ایران کارآیی دارند.»

سازمان سیا تخمین می‌زند که حزب‌الله بیش از ۱۵۰ هزار فروند راکت در زرادخانه خود داشته باشد.

خطری که برای جمهوری اسلامی وجود دارد آن است که اسرائیل حزب‌الله را که یکی از ارزشمندترین نیروهای متحد حکومت ایران است، به شدت سرکوب کند. در ماه دسامبر، بنیامین نتانیا‌هو، نخست‌وزیر اسرائیل تهدید کرد که بیروت، پایتخت لبنان را به غزه تبدیل خواهد کرد.

فابیان هینز می‌گوید که این تنشج ممکن است که در نهایت به یک موضوع فرسایشی منجر شود. او تاکید می‌کند: «اگر این تنشج به یک رویارویی پایدار تبدیل شود، بالاخره راکت‌های یک طرف تمام می‌شود. آیا ایران راکت‌های بالستیک بیشتری دارد یا اسرائیل راکت‌های رمگیر بیشتر؟ ما نمی‌دانیم.» (منبع: یورو نیوز)



جنگنده اف-۳۵ ارتش اسرائیل

اسرائیل تا این‌جا تلاش کرده است شرکای عرب خود در عملیات دفع حمله ایران را لو ندهد، اما یک مقام نیروی هوایی این کشور که نخواست نامش فاش شود، گفت که هواپیماهای جنگی اسرائیل برای سرنگونی راکت‌ها باید در «شرق اسرائیل» پرواز کنند.

اما حمایت ضمنی کشورهای عربی به این معنا نیست که آن‌ها به اسرائیل در حمله متقابل به ایران کمک خواهند کرد.

یونل گوزانسکی، پژوهش‌گر ارشد موسسه مطالعات امنیت ملی، اندیشکده‌ای در تل آویو، گفت که اسرائیل اگر به تنهایی علیه ایران اقدام کند، حسن نیت کشور‌های کمک‌کننده به‌خود را به خطر می‌اندازد.

او گفت: «اگر اسرائیل حمله تلافی‌جویانه گسترده‌ای را انجام ندهد، می‌تواند از این فرصت استفاده کرده، اعتبار زیادی برای خود بخرد. اما اگر حمله کند، اعتبار زیادی را از دست می‌دهد.»

به گفته دانیل بایمن، کارشناس ارشد مرکز مطالعات راهبردی و بین‌المللی مستقر در واشنگتن، به غیر از راکت‌های بالستیک که به‌جای ورود به حریم هوایی کشور‌های همسایه از فراز آن می‌گذرند، هرگونه شلیک هوایی یا راکتی اسرائیل به‌سوی ایران، مستلزم پرواز بر فراز کشور‌های عرب همسایه است که از نظر فنی نیازمند کسب مجوز اسرائیل از آن کشور‌هاست.

بایمن می‌گوید: «در مورد عربستان سعودی و اردن، مسئله مسیر و دسترسی مطرح است و این که آیا آن‌ها مجوز پرواز را به اسرائیل می‌دهند یا خیر.»

او همچنین می‌گوید: «از دیدگاه ایران، این یک اقدام خصمانه تلقی خواهد شد و اگرچه این کشور‌ها ایران را دوست ندارند، اما اشتیاق چندانی هم به این ندارند که برای دوست نداشتن ایران، در کنار اسرائیل دیده شوند.»

یک حمله تلافی‌جویانه بزرگ به خاک ایران خطر ایجاد یک جنگ منطقه‌ای تمام عیار را در پی دارد. و این خطر را ایجاد می‌کند که حزب‌الله حملات بیش‌تری را علیه اسرائیل انجام دهد. این گروه لبنانی مورد حمایت جمهوری اسلامی ایران، زرادخانه بسیار قدرتمندتری نسبت به حماس دارد، اما تاکنون در مورد درگیر شدن در جنگی همه‌جانبه تردید نشان داده است.

حدود ۶۰ هزار شهروند در شمال اسرائیل به دلیل تبادلات مداوم با حزب‌الله مجبور به تخلیه خانه‌های خود شده‌اند. ادامه درگیری‌های شدیدتر احتمالاً آن‌ها را مجبور می‌کند که زمان بیش‌تری را دور از خانه بگذرانند.

درگیری مستقیم با ایران، ارتش اسرائیل را پراکنده و تمرکز آن را از غزه حذف می‌کند و منجر به بروز اختلال در اقتصاد خسته از جنگ اسرائیل می‌شود.

همچنین هرگونه حمله بزرگ به خاک ایران می‌تواند حمایت متزلزل ایالات متحده از جنگ اسرائیل را نیز تضعیف کند. تمار هرمان، کارشناس نظرسنجی در موسسه دموکراسی اسرائیل می‌گوید که بیش‌تر اسرائیلی‌ها طرفدار واکنش نظامی هستند به‌شرطی که با متحدان منطقه‌ای از جمله ایالات متحده هماهنگ شود.

هرمان گفت: «اگر این کار بدون مشورت و بدون توافق با متحدان انجام شود، حمایت‌ها از آن بسیار کمتر خواهد شد.»

موافقان و مخالفان جنگ فراگیر بین ایران و اسرائیل

در چنین شرایطی، رضا پهلوی، پسر شاه سابق ایران و نماینده طیفی از اپوزیسیون سلطنت‌طلب و ناسیونالیست و راست افراطی، در برنامه «پیپرس مورگان بدون سانسور» روبه روی دوربین نشست و با این‌که از او خواسته شد درباره حمله نظامی اسرائیل به خاک ایران موضع‌گیری کند، از ضرورت «رژیم‌چینج» (تغییر رژیم) گفت؛ ترکیبی که به‌طور خاص به مداخله‌های نظامی قدرت‌های غربی برای تغییر دولت‌ها در کشور‌های همچون عراق و افغانستان و لیبی و سودان و ... به کار می‌رود و بسیاری حتی دونالد ترامپ، «پرزیدنت دل‌های» پهلویست‌ها هم آن را محکوم می‌کنند و فاجعه بار می‌دانند. و این محکوم نکردن حمله احتمالی اسرائیل در حالی است که افزایش تنش‌ها بین جمهوری اسلامی و اسرائیل می‌تواند فاجعه‌هایی جبران‌ناپذیر به بار آورد و شمار زیادی از مردم ایران را قربانی کند.

از همان ابتدا معلوم بود رضا پهلوی برای تبلیغ نظرگاهش آمده و خطابش قدرت‌های غربی است تا بگوید: وقتش رسیده کار رژیم را تمام کنید. او در پاسخ به سوالی درباره‌ی نظرش راجع به افزایش تنش‌ها گفت:

جهان باید بداند که ... دیپلماسی شکست خورده، انتظار ما برای تغییر رفتار رژیم در چندین دهه گذشته بی‌معنا بوده، و زمان آن فرارسیده که به دنبال راه‌حل نهایی برای مسئله باشیم. اگر ما واقعا می‌خواهیم جلوی افزایش تنش را بگیریم، باید کار این رژیم را به پایان برسانیم، که در وهله‌ی اول خواست مردم ایران است. جهان باید این را به طور جدی مورد ملاحظه قرار دهد: تنها راه‌حل «رژیم‌چینج» در ایران است.

آن‌گاه مجری فرصتی در اختیار او قرار داد تا درباره‌ی حمله احتمالی اسرائیل به خاک ایران موضع‌گیری کند و پرسید: آیا تصور می‌کنید برای اسرائیل انجام حمله مستقیم به خاک ایران استراتژی هوشمندانه‌ای است، کاری که اعضای راست‌تر کابینه می‌خواهند انجام دهند؟

پاسخ رضا پهلوی چنین بود:

من نمی‌توانم درباره اینکه چه تصمیمی داخلی در سطح کابینه گرفته شود گمانه‌زنی کنم. اما می‌دانم که رفت و برگشت‌های زیادی بین کشورهای مختلف بوده که به حکومت اسرائیل مشورت می‌دهند. اما یک‌چیز را می‌توانم با قطعیت بگویم: در نهایت، بی‌بی نتانیا هو، محمد بن سلمان و بسیاری دیگر در منطقه می‌دانند که ما نمی‌توانیم فقط یک‌بار دیگر روی این تمرکز کنیم که چه می‌تواند اتفاق بیفتد و چه چیزی نمی‌تواند و اینکه آیا افزایش تنش‌ها از کنترل خارج خواهد شد یا نه. فکر می‌کنم همه در منطقه می‌فهمند که تا وقتی این رژیم (جمهوری اسلامی)، و ماهیت‌اش، دائما در منطقه آشوب و خرابی برای کشاندن آن به افراطی‌گری بیشتر و رادیکالیسم بیشتر و بی‌ثباتی بیشتر و تهدیدهای بیشتر خلق می‌کند، نمی‌توانیم به هیچ راه‌حل دیگری فکر کنیم مگر راه‌حلی که فقط تاب‌آوردن وضعیت موجود نباشد. ما باید به لحاظ استراتژیک شروع کنیم به اندیشیدن به فراتر از وضعیت موجود. این بحث‌هایی است که من اخیرا، دست کم سال قبل که از اسرائیل بازدید کردم، داشتم، و در همین رابطه با کشورهای اروپایی و امریکا چه پارلمان‌شان چه دولت‌شان سال گذشته حرف می‌زدیم. باید یک تغییر بنیادین در نحوه برخورد این کشورها با رژیم اسلامی ایران به وجود بیاید. و این یعنی به جای اینکه فقط متمرکز باشیم روی اینکه چه طور پاسخ بدهیم و پاسخ متناسب چیست و خسارت‌های جانبی چه می‌شود، ... چون ما می‌دانیم مردم دارند رنج می‌کشند، ایرانی‌ها دارند رنج می‌کشند، اسرائیلی‌ها دارند رنج می‌کشند، فلسطینی‌ها دارند رنج می‌کشند، اما همه (این رنج) به‌خاطر این رژیم است. بنابراین تنها علاج در وهله نهایی یک شیفت سرتاسری در سیاست (مواجهه با ایران) است. فقط به این گونه می‌توانیم از دل این وضعیت مغشوش بیرون بیاییم و واقعا یکی از مسأله‌های منطقه از حیث ثبات و صلح را حل کنیم...

او در واقع نه تنها حمله احتمالی نظامی را - که مجری به راست افراطی اسرائیل مرتبط کرد، نفی نمی‌کند و خطرناک نمی‌شمرد، که تلویحا از آن حمایت هم می‌کند.

رویکرد «بازاری» رضا پهلوی در مصاحبه‌اش با مورگان هم آشکار بود. رضا پهلوی در ادامه پیام تبلیغاتی‌اش برای قدرت‌ها گفت که به آن‌ها اطمینان می‌دهد پس از «رژیم‌چینج»، رابطه با اسرائیل و عربستان و کشورهای غربی خوب و سودآور خواهد شد، باز اشاره‌ای تلویحی به این‌که خود را در آن آینده مفروض پس از رژیم چینج در جایگاهی می‌بیند که بتواند روابط سودآور دوطرفه بین ایران و هر یک از این کشورها را تضمین کند.

چرا رضا پهلوی از حمله احتمالی اسرائیل به ایران دفاع می‌کند؟ چون بر این توهم است که با ورود اسرائیل و ایران به جنگ با هم، یا جمهوری اسلامی بی‌ثبات می‌شود و ساقط خواهد شد، یا اسرائیل و امریکا و غرب بالاخره با نیروی

نظامی کار حکومت را مانند عراق و لیبی و افغانستان یکسره خواهد کرد و احتمالاً او همفرکنش را به قدرن خواهند رساند.

رضا پهلوی بر این تصور است که بیش از هر وقت دیگری به رویای دیرینه‌اش، «رژیم‌چینج» در ایران با مداخله قدرت‌های غربی، نزدیک است!

آخرین نخست‌وزیر شاه، شاپور بختیار، و فرماندهان ارشد ارتش شاهنشاهی، همچون غلامعلی اویسی، نقش مهمی در تشویق صدام حسین به حمله به ایران را داشتند.

گفته شده است که از بختیار پرسیدند: «همکاری با عراق چگونه با ناسیونالیسم تطابق دارد؟» و بختیار پاسخ داده: «چون او ناسیونالیست است، وظیفه او نخست جنگ با خمینی است و بعد حفظ ایران از تجاوز عراق.»

یکی از حامیان بختیار در بین سیاستمداران بریتانیایی، «جولیان ایمری»، معاون سابق وزارت امور خارجه و نماینده با نفوذ و پر سابقه آن کشور بود. ایمری در نیمه آگوست ۱۹۸۰ در پاریس با بختیار دیدار کرد. در این دیدار بختیار بخشی از «شکست خود برای نجات شاه» را به «انتخاب دیر هنگام خود» مرتبط کرد. این در حالی بود که بختیار «اعتبار خروج شاه از ایران را متعلق به خود و بر اساس توصیه کارتر» دانست. به باور بختیار، خروج شاه از ایران مانع به راه افتادن حمام خون توسط ارتش ایران شد.

در این دیدار، بختیار نیز مدعی لرزان بودن موقعیت حکومت جدید تهران شد: «رژیم خمینی بیش‌تر از چند ماه دیگر نمی‌تواند دوام یابد و چند گروه کمونیست و جدایی‌طلب آماده در دست گرفتن قدرت هستند.»

در ادامه این گفت‌وگو، بختیار از احتمال انجام یک کودتا از جنوب کشور و بازگرداندن سلطنت به ایران به وسیله به تخت نشاندن «رضا پهلوی»، ولیعهد صحبت کرد. در عین حال بختیار شاه را «غیر قابل پذیرش» ارزیابی می‌کرد و هیچ شانس برای بازگشت او به قدرت در ایران قائل نبود.

در همین دیدار، بختیار بار دیگر از ایمری نیز خواست تا میانجی جلب حمایت حکومت صدام حسین در عراق از تلاش وی برای سرنگونی جمهوری اسلامی در ایران شود.

در ادامه این گفت‌وگو و دیدار لرد جورج- براون، وزیر سابق امور خارجه و اقتصاد در کابینه هارولد ویلسون و معاون پیشین حزب کارگر، با بختیار در پاریس بود که در روز ۳۰ اوت- ۸ شهریور، براون با صدام حسین رییس جمهور جدید عراق، دیدار کرد.

در این ملاقات، براون با اشاره به امکان همکاری‌های بختیار و حکومت عراق، خواهان همکاری بغداد و بختیار علیه حکومت اسلامی ایران شد. آغاز فعالیت‌های رادیویی و تبلیغاتی طرفداران بختیار در داخل عراق از تبعات دیدار براون با صدام حسین بود.

جولیان ایمری در روز ۲۱ مارس ۱۹۸۰- اول فروردین ۱۳۵۹، در دیداری با کرینگتون وزیر خارجه بریتانیا با اعلام این که با شماری از مخالفان تبعیدی سرشناس جمهوری اسلامی از قبیل بختیار، فریدون جم، غلامعلی اویسی و اردشیر زاهدی دیدار داشته، گزارشی از فعالیت‌های آنان را ارائه کرد.

به گفته ایمری، عراقی‌ها به بختیار و اویسی پیشنهاد کمک داده‌اند و صدام حسین شخصا به این موضوع اظهار علاقه کرده است. برادر صدام (برزان ابراهیم حسن التکریتی) رییس سازمان امنیت (عراق) دستور کمک داده است. به بختیار پیشنهاد گشایش دفتری در بغداد داده شده و اویسی بر این گمان است که که اکنون می‌تواند گروه‌های کماندویی به داخل ایران بفرستد.

ایمیری ادامه داد، در این مرحله اویسی و بختیار خواهان کمک بریتانیا در شکل تایید نقشه‌های آنان هستند. به گفته اویسی و بختیار، «روی آوردن به بریتانیا عاقلانه‌تر از کمک خواستن از آمریکا است.»

لرد کرینگتون در واکنش به سخنان ایمیری گفت که به نظر دولت بریتانیا، اویسی هیچ شانس ندارد و همکاری او با بختیار هم تاکتیکی است. وزیر خارجه بریتانیا افزود: «اقدام برای سرنگونی رژیم انقلابی با کمک گرفتن از خارج، نتیجه معکوس خواهد داشت و حتی ممکن است حکومت انقلابی ایران را در آغوش روس‌ها بیاندازد.»

سه روز بعد در روز ۲۴ مارس ۱۹۸۰-چهارم فروردین ۱۳۵۹، داوود آلیانس، در نیویورک با پارسونز که به تازگی نماینده دائم بریتانیا در سازمان ملل شده بود، مدعی تماس‌های گسترده بختیار در ایران و آماده شدن مقدمات بازگشت او به ایران شد.

بر اساس یک گزارش محرمانه، در دیدار اندرو ویتلی خبرنگار پیشین بی.بی.سی و روزنامه‌نگار مقیم ایران با استیون لمپورت یکی از مسئولان ارشد بخش خاورمیانه وزارت خارجه بریتانیا، در ۲۵ ژوئن ۱۹۸۰-۴ تیر ۱۳۵۹ مسائل مختلف ایران به ویژه وضعیت اپوزیسیون خارج از کشور مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

به عقیده ویتلی، سه رادیو خارج از کشوری صدای آزاد ایران (وابسته به اویسی)، رادیو ایران (وابسته به بختیار) و یک رسانه گفتاری جدید به نام رادیو وطن (از قاهره) تاثیر زیادی در ایران داشتند. بر اساس این گزارش، رادیو وطن به احتمال قریب به یقین توسط آمریکایی‌ها حمایت مالی می‌شد.

ویتلی که مناسبات نزدیکی با بختیار داشت، از احتمال حمایت عراق، عربستان سعودی و کشورهای حاشیه خلیج فارس از فعالیت‌های بختیار و اویسی سخن گفت.

بختیار به ایمیری و تمپل موریس گفت که سازمانی گسترده در سراسر ایران دارد و تقریباً مانند شیوه دوران تبعید خمینی، هواداران بختیار هم نوار سخنرانی‌های او را در داخل کشور توزیع می‌کنند. او بدون آن که جزئیاتی از کارش را افشا کند، اعلام کرد که مورد حمایت ارتشیان ایران هم است.

ایمیری معتقد بود که بختیار ارتباطات بین‌المللی خوبی داشت، ولی بیش‌تر تماس‌های او با کسانی بود که برای دیدن او به پاریس می‌رفتند.

این تلاش را می‌توان به ماجرای نوژه نسبت داد، چرا که همین گروه مسئولیت کودتای نوژه را نیز بر عهده گرفت که در ۱۸ تیر-۹ جولای و در فاصله گفت‌وگوی ویتلی با خادم و دیدار ویتلی با گری به، خنثی و با شکست مواجه شده بود.

روند این ایزنی‌ها در دیدارهای بعدی لرد جورج- براون با مقامات عراقی، بختیار و اویسی در پاریس و مقامات وزارت خارجه بریتانیا ادامه یافت. معاون سابق وزیر خارجه بریتانیا، در آخرین روزهای اکتبر ۱۹۸۰ با صدام حسین و طارق عزیز معاون نخست وزیر عراق دیدار کرد. در بازگشت او از بغداد، سفارت بریتانیا در کویت دو گزارش در تاریخ ۲۹ و ۳۰ اکتبر-هفتم و هشتم آبان، شمه‌ای از دیدار براون با مقامات عراقی را به لندن ارسال کرد.

در گزارش نخست، جورج- براون بر اساس گفت و گو با سران عراق عنوان کرد که با توجه به مواضع ضدغربی خمینی و معتدل‌تر بودن صدام از این جهت، به صلاح حکومت بریتانیا است که با اپوزیسیون ایرانی برای سرنگونی حکومت تهران کمک کند.

براون با تشبیه کردن اقدام احتمالی گروه بختیار و اویسی تاکید کرد که آنان می‌توانند به شیوه نهضت مقاومت ملی فرانسه در جنگ جهانی دوم، با همکاری با طرف مقابل ضمن استفاده از ضعف حکومت ایران، خوزستان را جدا کرده و حکومت خود را در آنجا شکل دهند.

لرد کرینگتون وزیر خارجه بریتانیا در پاسخ به این گزارش، با اشاره به تماس‌های مداوم لرد جورج- براون با صدام حسین، بختیار و دیگر گروه‌های تبعیدی ایرانی و حمایت از او از نقشه «خوزستان آزاد» و ترویج آن در بین دوستان ایران- عراقی او، خواستار دریافت توضیحات بیش‌تری درباره این نقشه شد.

بر اساس این گزارش براون تصریح کرد که به دنبال رایزنی‌های او با مقامات عراق، قرار است در همین هفته، اویسی، امینی و بختیار در پاریس جلسه‌ای تشکیل داده و تصمیم دارند در بیانیه خود این گونه بیان کنند: «آنان نمی‌توانند به عنوان میهن پرست حضور اشغالگران خارجی در ایران را بپذیرند، ولی با این حال آنان با حمایت ضمنی عراق قادر خواهند بود که حکومتی را در جنوب ایران تشکیل دهند تا دیگر میهن پرستان نیز به آن ملحق شوند.»

در همین ارتباط، کریس رندل کریس رندل یکی از مسئولان بخش تحقیقات خاورمیانه وزارت خارجه بریتانیا در یک گزارش توصیفی محرمانه که در ابتدای نوامبر ۱۹۸۰ تهیه شده و مهر بایگانی هفتم نوامبر-۱۶ آبان بر آن خورده، در بررسی تحولات گذشته و حال خوزستان نوشت: «یکی از دلایل یورش بی‌مهابای حکومت عراق به خاک ایران، اطلاعات گمراه کننده ایرانیان تبعیدی از جمله شاپور بختیار، مبنی بر این بود که احتمالاً به دلیل وجود اغتشاش در ارتش و بی‌ثباتی رژیم به دلیل مخالفت مردم، به ویژه در خوزستان، ایران قادر به جنگ نخواهد بود و مخالفت مردم موجب برافراشته شدن پرچم نیروهای آزادی‌بخش خواهد شد.»

بر اساس گزارش‌های تازه آزاد شده درباره نخستین روزهای آغاز جنگ ایران و عراق، در این دوره، شماری از کشورهای عربی و اپوزیسیون ایرانی خارج از کشور، به خصوص اویسی و بختیار، بر این باور بودند که با حمله عراق به ایران ظرف یک هفته ارتش ایران شکست خواهد خورد و در طول یک ماه حکومت اسلامی سرنگون شده و دولت جدید تحت حمایت عراق در تهران، یا دست کم مناطق اشغالی مستقر خواهد شد.

این پیش‌بینی هرگز به وقوع نپیوست و موجب آغاز یک بازی بدون برنده و دو سر باخت برای مردمان هر دو کشور ایران و عراق شد.



تصویری از غزه

حمله هفتم شبه‌نظامیان حماس به خاک اسرائیل و واکنش سریع دولت و ارتش اسرائیل علیه مردم غزه

اکنون جنگ ویرانگر و نسل‌کشی جاری اسرائیل در غزه علیه مردم فلسطین، در مقابل جنگ‌طلبانی ایرانی چه در حکومت و چه در اپوزیسیون قرار دارد.

توجه کنیم که قبل از حمله اسرائیل به غزه، اکثریت مردم اسرائیل مخالف نیان‌پاهو و دولت راست افراطی او بودند و فراتر از آن، معترضین خواهان محاکمه قضائی نتان‌پاهو به دلیل فسادهایش بودند. اما پس از هفتم اکتبر سال گذشته،

موقعیت نتان‌یاهو تقویت شده است و شاید برخی از مردم اسرائیل که تا دیروز مخالف او بودند امروز او قهرمان می‌دانند!

اسرائیل ساخت ۶۰ کیلومتر (۳۷ مایل) مانع طولانی در امتداد مرز خود با نوار غزه در سال ۱۹۹۴ را کلید زد. در توافق‌نامه موقت در سال ۱۹۹۴ در مورد کرانه باختری و نوار غزه، توافق شد که «حصار امنیتی که توسط اسرائیل در اطراف نوار غزه ایجاد شده، باقی بماند و خط مشخص شده توسط حصار، همان‌طور که در نقشه نشان داده شده است، باید حفظ شود.» سد اولیه در سال ۱۹۹۶ تکمیل شد.

پیش‌تر در سال ۲۰۰۵، ارتش اسرائیل یک منطقه حائل یک کیلومتری در غزه در امتداد دیوار مرزی داشت که از نزدیک شدن شبه نظامیان به مرز، گاهی با شلیک گلوله، جلوگیری می‌کرد. بنابراین اسرائیل ساخت سیستم امنیتی تقویت شده را در امتداد مرز غزه آغاز کرد که هزینه آن ۲۲۰ میلیون دالر برآورد می‌شد و در اواسط سال ۲۰۰۶ شد. این شامل یک دیوار ۷ متری با حسگرها، مسلسل‌های کنترل از راه دور و سیم خاردار در سه منطقه‌ای است که مرز در مجاورت شهرک‌های اسرائیلی قرار دارد. زمین‌های گرفته شده از کیبوتص‌های مربوط با اختلاف نظرها جبران شد. مانع یک حصار سیم خاردار بدون سنسور است. مانع دوم با کد Hoovers A در فاصله ۲۰ متری قرار گرفته و از یک جاده و حصار با مجموعه‌ای از حسگرها تشکیل شده است. این موانع قبل از سال ۲۰۰۵ وجود داشتند. یک عنصر جدید در منطقه حائل با عرض ۷۰ تا ۱۵۰ متر با کد Hoovers B به همراه حسگرهای حرکتی تعبیه شده در درون زمین نیز کارگذاری شد که به یک حصار با حسگر جدید به برج‌های مراقبت در هر ۲ کیلومتر مجهز است، برای دفاع از این دیوار امنیتی به جای سربازان از مسلسل‌های کنترل از راه دور استفاده می‌شود که البته ممکن است اهدافی برای تک تیراندازان فلسطینی باشند.

این مانع هم از هوا و هم از روی زمین گشت‌زنی منظم می‌شود. همچنین از دریا. از سال ۱۹۹۶، تقریباً همه بمب‌گذاران انتحاری که می‌خواستند غزه را ترک کنند، بمب‌های خود را در گذرگاه دیوار منفجر کردند و در حین تلاش برای عبور از مانع در جای دیگری متوقف شدند و... ریچارد هکت، سخنگوی ارتش اسرائیل تأیید کرد که جنگجویان فلسطینی با پاراگلایدر از آسمان، و همین‌طور از راه زمین و دریا وارد خاک اسرائیل شدند.

در حالی که بسیاری از عکس‌های و ویدیوهایی که در شبکه‌های اجتماعی دست به دست می‌شدند، نفرات گردان‌های قسام را نشان می‌داد که با چتر در حال فرود هستند.

شبه‌نظامیان فلسطینی توانستند با استفاده از پاراگلایدرهایی با صندلی‌های یک یا دو نفره از روی حصارهای مرزی عبور کنند. بر اساس اطلاعات سایت‌های مربوط به پاراگلایدرها، توان حمل بار آن‌ها تا ۲۳۰ کیلوگرم یا معادل وزن ۳ یا چهار نفر است.

رسانه‌های اسرائیلی ارتش را زیر سؤال برده‌اند که چرا نتوانسته پاراگلایدرهای حماس را شناسایی و منهدم کند. نیروهای اسرائیلی هنوز دلیل مشخصی برای این مسئله ارائه نکرده‌اند که چرا سیستم پدافند هوایی در تشخیص چتربازانی که از مرز عبور کردند، ناکام بوده است. به ویژه آن که این چتربازان آن قدر نزدیک و قابل رویت بودند که مردم با موبایل از آن‌ها فیلم گرفته‌اند.

فرض کنیم تعدادی از شبه‌نظامیان حماس از طریق تونل‌های مخفی زیرزمینی وارد اسرائیل شدند اما آن‌ها که با کاپیت از هوا پرواز کردند و وارد خاک اسرائیل شدند چگونه از چشم سربازان و نیروهای امنیتی و دوربین‌های هوشمند و مسلسل‌های اتوماتیک رد شدند؟

مهمتر از همه، این مهاجمین حماس چگونه توانستند تعدادی را در خاتک اسرائیل بکشند و هم تعدادی را گروگان بگیرند و به راحتی به نوار غزه برگردند؟

آیا واقعا این همه سپرهای دفاعی اسرائیل، پلیس و ارتش مرزی، نیروهای امنیتی، دوربین‌های هوشمند و غیره روز هفتم اکتبر همگی خواب بودند و خاموش شده بودند که گروهی از نیروهای شبه‌حماس، از همه نیروهای دفاعی مرزی اسرائیل رد شدند و دست به کشتار اسرائیلی زدند و تعدادی را نیز گروگان گرفتند؟! یا نتان‌یاهو، منتظر چنین «نعمت الهی» بود که به داد او برسد؟

اسرائیل آماده حمله به غزه بود چرا که همان روز هفتم اکتبر بلافاصله حملات هوایی و راکتی خود به نوار غزه را آغاز شد و در این شش ماه جنگ، دو میلیون و دویست هزار تن جمعیت این منطقه را از خانه و کاشان‌شان رانده و ۸۰ درصد غزه را ویران کرده و حدود ۳۴ هزار نفر را نیز کشته که اکثریت آن‌ها کودکان و زنان هستند. اکنون سرنوشت مردم غزه در پرده ابهام قرار گرفته است و دچار گرسنگی و انواع بیماری‌های مسری هستند.

با این وجود، اکثریت دولت‌های غربی و در راس همه امریکا که همواره از حقوق بشر و صلح دم می‌زنند همگی نه تنها از دولت جنگی اسرائیل دفاع می‌کنند بلکه همه گونه کمک‌های لازم نظامی و تسلیحاتی را نیز «سخاوتمندانه؟!» در اختیار دولت نتان‌یاهو قرار می‌دهند.

در همین حال، نشریه وال‌استریت ژورنال در گزارشی اعلام کرد که دولت بایدن در صدد تهیه و ارسال بیش از یک میلیارد دالر تسلیحات جدید به اسرائیل است و این، بزرگترین معامله نظامی است که ایالات متحده با اسرائیل پس از آغاز درگیری‌ها در هفتم اکتبر (۱۵ مهرماه سال گذشته) انجام می‌دهد. شکی نیست که اقدام تروریستی حماس را باید محکوم کرد اما دولت اسرائیل را چی؟!!

نتیجه‌گیری

سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران، بامداد یکشنبه ۲۶ فروردین ۱۴۰۳، به وقت تهران با بیش از ۳۰۰ پهپاد، راکت کروز و راکت بالستیک به اسرائیل حمله تلافی‌جویانه کرد. این حمله که در پاسخ به حمله راکتی اسرائیل به سرکنسولگری ایران در دمشق و کشته‌شدن هفت عضو سپاه قدس صورت گرفت، خسارت جدی بر جای نگذاشت اما نمایش قدرت بی‌سابقه‌ای بود و اسرائیل اعلام کرد به آن پاسخ خواهد داد.

پنابه گزارشات، امروز جمعه ۱۹ آوریل-سی و یکم فروردین ۱۴۰۳، اسرائیل هم به ایران حمله کرد. به‌منظر می‌رسد این حمله هم نمایشی بود.

اما گسترش جنگ میان اسرائیل و ایران، مخالفان و موافقانی دارد.

بیش از همه، گرایشاتی در درون خود جمهوری اسلامی وجود دارد که از راه افتادن جنگ ایران و عراق به وجد آمده‌اند و حتی برخی در خیابان‌ها جشن و سرور هم راه انداخته‌اند.

گروه دوم طیف‌هایی از سلطنت‌طلبان و برخی گرایشات ناسیونالیستی مناطق مختلف ایران هستند که از این ماجرا خوشحالند و هرکدام خود را کرزای‌های زمان خود می‌دانند و چشم به راه تکرار وقایع ناگورا و نسل‌کشی یوگسلاوی، لیبی، عراق، افغانستان در ایران هستند تا شاید در چنین فضائی به پست و مقامی برسند. البته گروه‌های سلطنت‌طلب با جمهوری اسلامی فصلی بوده و هر موقع بوی کباب قدرت به مشام‌شان رسیده مدتی سر و صدا راه انداخته‌اند.

اما اتفاق به قریب نیروهای چپ و کمونیست و نیروهای آزادی‌خواه و ضدجنگ، شدیداً مخالف جنگ و اصولاً ضدجنگ هستند اما این نیروها برعکس، با تمام وجود برای سرنگونی هرچه سریع‌تر جمهوری اسلامی مبارزه می‌کنند. در این

بیش از چهار دهه حاکمیت نکبت‌بار جمهوری اسلامی، این نیروها بیش‌ترین قربانیان و اعدامی‌ها را در راه مبارزه برای آزادی با جمهوری اسلامی داده‌اند اما هرگز از مبارزه برای سرنوشت کلیت جمهوری اسلامی دست برنداشته‌اند. اما روشن است که این جنگ و هر جنگی برای شهروندان عادی به‌ویژه کودکان، زنان، سالمندان و مزدبگیران بسیار فاجعه‌بار است چرا که آن‌ها همین امروز نیز صرفاً برای زنده ماندن دست و پا می‌زنند و اگر جنگی در بگیرد بیش‌ترین آسیب‌ها را خواهند دید و شاهد قربانی‌شدن فرزندان خود خواهند شد.

اکنون معلوم نیست حملات متقابل اسرائیل و ایران در این حد باقی خواهند ماند و یا گسترش خواهد یافت! راز زیمت، یکی دیگر از محققین ارشد اسرائیلی، پیش‌تر به آسوشیندپرس گفته است: «فکر نمی‌کنم حمله‌ای تمام عیار از طرف اسرائیل علیه بسیاری از اهداف در سراسر ایران در کار باشد و احتمالاً چنین حمله‌ای به یک یا دو هدف در داخل ایران محدود خواهد شد.»

اکنون جامعه ما در وضعیت بسیاری پیچیده‌ای قرار دارد. از یکسو شبح جنگ و گسترش فقر و فلاکت و گرسنگی در جامعه ایران و از سوی دیگر جنگ سراسر جمهوری اسلامی در سرکوب شدیدتر زنان به بهانه مقابله با «بدحجابی». در چنین وضعیتی، آیا جنگ چه ارمانی به بار خواهد آورد که طیفی از ایرانیان و در راس همه سلطنت‌طلبان و برخی گرایش‌های ناسیونالیست مناطق تحت ستم ایران، این‌چنین به استقبال جنگ ایران و اسرائیل رفته‌اند؟ ارمان نهایت جنگ چیست؟

البته در این میان، گرایش‌های هم‌درون خود جمهوری اسلامی وجود دارد که با راه افتادن فضائی جنگی بین ایران و اسرائیل، نهان و آشکار اظهار خوشحالی کرده‌اند با این تصور که «اسرائیل را نابود خواهیم کرد» و یا جمهوری اسلامی ایران!

تجربه جنگ خانمان‌سوز هشت ساله ایران و عراق هنوز یادمان نرفته است. جنگی که قربانیان بی‌شماری از مردم عراق و ایران گرفت و ویرانی‌های باقی‌مانده از این جنگ، هنوز هم ترمیم نشده‌اند.

نهایتاً جنگ ویران‌گر و هولناک است و به‌همین دلیل، طبیعی‌ست که هر انسان آزادی‌خواه و انسان‌دوست، سخت مخالف جنگ‌های باشد که هرد گوشه و کنار جهان بشری رخ می‌دهد. بنابراین، هیچ توجیهی و عذری و بهانه‌ای برای جنگ و کشتار و آوارگی پدیدفته‌شدنی نیست! جنگ محکوم است. جنگ روسیه و اوکراین، جنگ اسرائیل علیه مردم فلسطین و احتمال گسترش جنگ بین ایران و اسرائیل را باید با صدای بلند محکوم کرد و برای قطع فوری این جنگ‌ها تلاش کرد! جمعه سی و یکم فروردین - حمل - ۱۴۰۳ - نوزدهم اپریل ۲۰۲۴